

1. Vijf Griekse woorden

Allereerst vestig ik de aandacht op vijf Griekse woorden, die we in het Oude en Nieuwe Testament aantreffen en die alle verschillende aspecten van verzoening willen duidelijk maken.

a. katallagê, verzoening. In het Engels 'atonement.' God en mens zijn uit een staat van vijandschap in een staat van vereniging gekomen. Er is sprake van een harmonieuze relatie. Teksten: Romeinen 5:8-10; 11:15; 2 Korintiërs 5:18,19

b. diallassomai, verzoenen. In het Engels 'to reconcile.' Dit woord heeft de betekenis 'van gevoelens jegens de ander veranderen.' Gevoelens van haat en vijandigheid worden vervangen door liefde en vriendschap. Tekst: Mattheüs 5:24.

c. ilasmos, verzoening, Verzoendag. In het Engels 'propitiation.' Verzoening, zoenmiddel. De handelingen en/of het middel, die het wegdoen van de blokkade tussen mens en God betreft. Dit zoenmiddel is het gestorte bloed, het geofferde leven, van Jezus Christus. Teksten: Leviticus 25:9; Numeri 5:8.

d. ilastêrion, verzoening. Komt alleen als zelfstandig naamwoord in het Grieks voor. Het duidt op de plaats van de verzoening. Daarom wordt het gebruikt als benaming voor het verzoendeksel op de 'Ark van het Verbond.' Het verzoendeksel is de zetel, waarop de verlossende en verzoenende tegenwoordigheid van God rust. Jezus is ons verzoendeksel, onze verzoening (Romeinen 3:25; 1 Johannes 2:2; 4:10)..

e. ilaskomai, verzoenen. In het Engels 'to make reconciliation.' In profaan Grieks gebruikte men dit werkwoord met betrekking tot de goden want met die moest men zich verzoenen en in harmonie met zich brengen. In de Bijbel wordt het woord gebruikt om aan te geven dat de mens vrijkomt van de toorn van God en door de genade van Jezus Christus zich behouden en verzoend weet met Hem. Lucas 18:13; "Wees mij zondaar genadig," letterlijk staat er, 'wees verzoenend jegens mij.'

2. Schets van het verlossingsplan van God

Het is hier een goede gelegenheid een korte schets van het verlossingsplan van God te geven. God gaf de belofte van verlossing en overwinning over het kwaad onmiddellijk nadat de oermensen in zonde waren gevallen. Later zonderde hij een godvruchtige man af, Abram, met zijn vrouw Sara. Uit hen zou een volk ontstaan waaraan Hij voor de mens relevante aspecten van zijn goddelijk wezen en zijn eeuwige, heilige en morele wil, met goede normen en waarden voor het leven van de mens zou openbaren.

Dit zou een langzaam, eeuwen durend proces zijn omdat de mensheid een vijandige cultuur opbouwde met eigen inzichten, normen en waarden. Uit het door Hem gekozen volk zou echter de grote Verlosser, de Verzoener, voortkomen. Die Verlosser en Verzoener zou een incarnatie van Hemzelf zijn want alleen door de vleeswording van één persoon van de Godheid zou het welslagen van de verzoeningsdaad gegarandeerd kunnen zijn. De Verzoener moest zelf een vlekkeloos mens zijn - anders had Hij zelf ook bij God het onoverkomelijke probleem van eigen verdorvenheid en schuld. Alleen als vlekkeloos mens kon Hij zijn volmaakt, zondeloos leven aan

God opofferen voor het wegnemen van de schuld van anderen zodat aan Gods Gods gerechtigheid werd voldaan.

Jezus Christus was deze vlekkeloze God-mens, wiens opoffering in de dood aan het kruis de schuld kwestie van alle mensen uit de weg ruimde, doordat God hem alle schuld, opgehoopt door alle zonde, toerekende. Zo is aan de gerechtigheid van God voldaan, de mens is bevrijd van schuld en verzoening met de Allerhoogste God is voor elk mens mogelijk geworden, de enige voorwaarde is: geloof in de Zoon van God, Jezus Christus.

Paulus die dit evangelie afzonderlijk geopenbaard had gekregen - zie Galaten 1:11,12 - kon daarom hier schrijven: "dat God in Christus de wereld met zichzelf verzoenende was door hun hun overtredingen niet toe te rekenen." Hij verklaart in 2 Korintiërs 5:19: "God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende." In Kolossenzen 2:9 schreef hij: "Want in Hem, in Christus Jezus, woont al de volheid van de godheid lichamelijk." In 1 Timoteüs 2:3-5 schreef hij: "Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid te komen. Want er is één God en ook één middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus, die zich gegeven heeft tot een losprijs voor allen." Zie ook Romeinen 1:4 en 1 Timoteüs 3:16.

Bijbelgeleerden als Geza Vermes en een theoloog als Kuitert betreuren het dat Paulus en Johannes in hun brieven geschreven hebben dat Christus God was. Er wordt door hen gesteld dat door de beweringen over de goddelijke identiteit van Christus er een 'buitensporige verering' van Christus is ontstaan. Ook een verhaal als dat van Lucas 1:26-38 zou - volgens hen en anderen - ontstaan zijn door de een grote verering van Christus in de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis. Wij houden ons echter aan het duidelijke onderwijs in de Bijbel over de godheid van Christus die mens is geworden en onze zonden heeft weggedragen in zijn eigen lichaam

3. Uit de 2e Korintebrief van Paulus

Hoofdstuk 5, vers 18a, "Dit alles is uit God, die door Christus ons met Zich verzoend heeft."

Het initiatief tot de verlossing van de mens en de verzoening met zijn Schepper is van God uitgegaan. Johannes heeft het ook over dit initiatief van God in 1 Johannes 4:10. God zocht de mens die even eerder in zonde was gevallen en die daarmee een geestelijke scheiding tussen zichzelf en God gemaakt had, op in de hof (Genesis 3:8,9). God gaf de mens op schrift in de Tora de gedragscode voor een leven die hem vrede en heil zou brengen. God zond profeten om de mens te vermanen, te waarschuwen en hem telkens weer hoop en uitzicht op definitief heil te geven. God zond zijn Zoon, als bevrijder van de boze machten waaraan de mens ten prooi was gevallen, als verlosser van zondeschuld en als verzoener met Zichzelf. Dit initiatief tot redding en verzoening en het gehele complexe reddingsplan is uit God.

Vers 18b, "en ons de bediening van verzoening gegeven heeft."

Paulus weet zich door God ertoe geroepen om deze heerlijke boodschap van verzoening en het nieuwe leven in Christus te verkondigen (Handelingen 9:15; Galaten 1:16; Galaten. 2:2; 1 Timoteüs 2:7; 2 Timoteüs 1:11; 2 Timoteüs 4:17).

Vers 19-21, Het hart van het evangelie

Nadat Paulus heeft verklaard - zie vers 18 - dat hem en de andere apostelen de bediening van verzoening is toevertrouwd, vat hij nog een keer de inhoud van deze boodschap kernachtig samen. Deze samenvatting is het hart van het Evangelie. Vers 19, "Welke immers hierin bestaat, dat God in Christus de wereld met zichzelf verzoenende was, door hun overtreddingen niet toe te rekenen."

Let op wat hier staat: "God was in Christus met zichzelf verzoenende." We menen hier een verwijzing te mogen zien naar de inwoning van God in de mens Christus Jezus. Was de vleeswording van een goddelijk persoon noodzakelijk om verzoening te bewerkstelligen? Ons antwoord is 'Ja.' Er zijn tenminste twee redenen te noemen, waarom dat noodzakelijk was.

- a. Vanwege de diepe doordringing van de rebellie in het hart en de natuur van de mens. De mens had het proces van emancipatie (vrijstelling van, gelijkmaking aan God) - zie Genesis 3:5 - in eigen denken en streven op gang gebracht. Deze rebellie had de mens regelrecht in de macht van de verleider, de satan, gedreven. De oersuggestie die hij de mens ingefluisterd had - je zult aan God gelijk zijn - plaveide de weg voor verdere satanische leugens die zijn denken en streven steeds meer van God verwijderden. De apostel beschrijft in Romeinen 1 vanaf vers 21 tot welke enorme en intense verdorvenheid in de menselijke natuur dit proces zal leiden.
- b. Deze verzondigde, schuldige en verdorven staat van de mens maakte het hem onmogelijk zelf een verzoening met zijn Schepper te bewerkstelligen. Het satanisch proces van beïnvloeding en verderf kan nog steeds ongehinderd voortgang vinden omdat God, de Auteur van de waarheid en de Bron van het leven, is afgewezen; zijn Geest heeft zich moeten terug trekken uit de mens. Wel was reeds in het goddelijk raadsbesluit vastgelegd dat Hij de mens zou verzoenen, bevrijden en zou terugwinnen tot zichzelf.

Vers 21, voor ons tot zonde gemaakt

Paulus verwoordt een uiterst belangrijk aspect van de verzoeningsdaad van Christus: "Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem." Geparafraseerd: Christus kende geen innerlijke, aangeboren neiging tot ongehoorzaamheid, was vrij van overtreding van Gods wetten en was diens gevolg vrij van schuld. God echter rekende hem echter onze zonden toe en aldus werd Hij een met schuld beladen mens. Hij moet Gods toorn lichamelijk aan het kruis hebben ervaren toen Hij uitriep: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten" (Mattheüs 27:46). Het gevolg van deze verplaatsing van de eeuwige straf op de zonde - de godverlatenheid - is dat wij vrijuit gaan - wij zijn gerechtvaardigd. Deze leer van het plaatsvervangend lijden en sterven behoort tot het hart van het evangelie. Haal het eruit en men heeft geen evangelie meer.

Verzen 19b, 20, Spreken in Naam van Christus

Paulus maakt opnieuw duidelijk dat hij en de andere apostelen gezanten van de Heer zijn, die op pad zijn gezonden met dit woord van verzoening. Zij spreken in Naam van Christus. Hun woord moet serieus genomen worden want het heeft dezelfde autoriteit als wanneer Christus het zelf zou hebben gebracht. Hij vermaant - hij gebruikt het Grieks werkwoord 'parakaleō' (troosten, oproepen tot, bemoedigen) - tot het aanvaarden van de aangeboden verzoening.

4. Uit de 1e Brief van Johannes

Hoofdstuk 2:1,2; Verzoening door de Voorspraak

Ik breng twee verzen onder je aandacht die een rijke betekenis hebben. De waarheid van de vergeving is in hoofdstuk 1 van de eerste brief van Johannes krachtig en kernachtig onderwezen. Vergeving, hoe nodig hebben wij het en niet eenmaal, doch telkens opnieuw. Sleutelwoorden in deze verzen zijn voorspraak en verzoening.

Het woord voorspraak, is de vertaling van het Griekse 'parakletos,' en is hetzelfde woord dat in Johannes 14 door 'Trooster' is vertaald. De Trooster die door de Heer in het Evangelie werd beloofd als zijn plaatsvervanger, is de Heilige Geest die in ons komt wonen. Hier in de brief van Johannes is Jezus Christus zelf bedoeld in zijn functie bij de Vader. De christen heeft dus twee Troosters, Voorspraken of Versterkers: de innerlijke Bekrachtiger, de Heilige Geest en de hemelse Bekrachtiger of Bemoediger: de Heer Jezus Christus. Je zou kunnen zeggen dat er zo eigenlijk niets meer fout kan gaan.

De apostel leert ons in de verzen die nu onder onze aandacht liggen dat Christus onze Voorspraak is. Om dit te verstaan in zijn volle en rijke betekenis, moeten we even teruggaan naar de cultuur van die tijd. Een voorspraak (Grieks 'parakletos') was een vriend of familielid van de schuldige of beklagde. Deze persoon pleitte voor de aangeklaagde met:

- a. Kennis van zaken.
- b. Overtuiging en inzet.
- c. Genegenheid en liefde.

De voorspraak was dus geen advocaat die dit werk beroepsmatig had aanvaard, maar iemand die in een goede relatie met de cliënt stond. Dit is belangrijk en wij dienen deze waarheid goed en grondig tot ons hart laten doordringen. Christus is onze Broeder in de hemel; lees Hebreeën 2:6;11.

Menig Christen vindt het moeilijk in vergeving te geloven als hij in zonde gevallen is. Twijfels over de relatie met God kunnen zeer sterk worden: "Ik ben geen kind van God (meer). Ik ben een (geestelijke) mislukkeling. Jezus houdt niet meer van mij." Zulke gedachten kunnen het geestelijk leven verschrikkelijk verwoesten. Als men zo wordt aangevochten kan men zeer terneergedrukt, zelfs depressief, worden. Dit gedeelte van de brief is echter een fantastische evangeliewaarheid: we hebben een Voorspraak bij de Vader.

Ik wil me even heel persoonlijk richten tot jou die dit nu leest. Als je weet gezondigd te hebben en je je schuldig voelt: ga niet bij de pakken neerzitten, zonder hoop en uitzicht, zonder geloof en vrede. Denk niet: "Nu ben ik geen kind van God meer," maar vertrouw op je vriend en broeder, jouw Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus. Zijn verzoening is zijn schuldoffer want dat is de betekenis van het woord dat hier is gebruikt door Johannes.

Zonde van een Christen, een probleem in een gezin

Laat ook het volgende nog goed tot je doordringen. In de onbekeerde, niet wedereboren, ongelovige toestand, waarin de mens van nature is, staat de mens alleen in verhouding tot God als zijn Schepper. De Schepper heeft zijn wetten gegeven en elke overtreding daarvan is zonde. Zonde wordt afgehandeld als een overtreding van de wet en zal gestraft worden.

Als een mens tot geloof in Jezus Christus komt wordt hij geadopteerd als een zoon van God. God is zijn hemelse Vader geworden. Zonde is dan geen kwestie meer van wetsovertreding maar van beschadiging van de vertrouwensrelatie tussen een kind en zijn Vader. Deze nieuwe relatie in Christus bepaalt ook hoe God nu zonde ziet en behandelt. Zonde van een gelovige wordt in de familiesfeer behandeld. De leer van het evangelie zegt: een gelovige is niet meer onder de wet maar onder de genade (Romeinen 6:14). En 1 Johannes 3:1 zegt dat we kinderen van God zijn. Een vader blijft vader en het kind zijn kind, ook als het iets kwaadaardigs heeft gedaan. Uiteraard heb je de hemelse Vader door te zondigen bedroefd maar bedroef Hem nog niet meer door te twifelen aan de bereidheid en bedoeling van Jezus om je Voorspraak te zijn. Geloof en vertrouw Hem, leg je lot in zijn handen. Hij zorgt voor het herstel van de relatie met de Vader. Christus kent je en staat voor de Vader waar Hij voor je pleit op grond van zijn schuldoffer aan het kruis. Hij doet er alles aan dat je je geloofsvertrouwen niet kwijt raakt en in de intieme relatie met Hem kunt blijven.

Verzoening voor de zonde van de gehele wereld

We denken even na over 'voor die der gehele wereld.' Dit is ook een betekenisvolle verklaring van de apostel. De reikwijdte, de waarde, het effect van de verzoening van Christus is voor alle mensen. De gehele wereld kan profiteren van het plaatsvervangend schuldoffer, de verzoening, die Jezus Christus eens heeft gebracht. Wij mogen echter niet vergeten dat een mens pas het effect van het verzoeningswerk gaat ervaren als hij de boodschap van verzoening en vergeving geloof schenkt.

Sommigen leren dat alle mensen gered zullen worden - of ze nu geloven of niet - omdat Christus voor alle mensen gestorven is. Zulke leraars gaan voorbij aan de gestelde voorwaarde: geloof, dat inhoudt: berouw over zonde, bekering tot God en gehoorzaamheid aan Christus. De mens die zo gelooft, eigent zich door dit geloof de verzoening van Christus toe. Het Nieuwe Testament leert duidelijk dat men door het geloof zich de zegeningen dient toe te eigenen die Christus in en door zijn verzoening verworven heeft.

5. Slot: verzoening is de opening tot een intieme relatie met God

Verzoend te zijn betekent dat men de intieme aanraking, de zoen van God, op je ziel en in het leven zal ervaren. Het betekent dat je verenigd bent met God in een liefdevolle vertrouwensrelatie, en dat er van zijn kant geen enkele belemmering meer is om je te zegenen, gelukkig te maken en te leiden door het leven. Zijn Geest in je zal je willen versterken, willen inspireren en je tot zo'n groot mogelijke ontplooiing van je persoonlijkheid willen brengen tijdens je aardse levensreis. Hij is niet in je komen wonen om je te onderdrukken, je eigen individualiteit weg te drukken, maar om je op een heerlijke wijze tot bloei brengen. Je leven kan nu pas tot zijn recht komen. Je wordt nu pas volwaardig mens, geheiligd en bruikbaar voor God en van het grootst mogelijk nut voor zijn Koninkrijk in deze wereld. Door de verzoening ben je met God verenigd en met allen die ook in Hem geloven en zich verzoend weten. Dit is de band met je broeders en zusters in de gemeente van de Heer, het gezin van God. Gelovigen zijn verzoend met God en met elkaar; wij houden van God en van elkaar. Wij waarderen en eren God en waarderen en eren elkaar. Zo te leven is de volle doorwerking van het verzoeningswerk te verwezenlijken. Wie zo leert leven maakt niet slechts God blij maar ook zichzelf en de mensen. Verzoening is de weg tot volledig herstel.

Verzoening is...

Verzoening is... alle schuld bij God vergeven.
Verzoening is... door Woord en Geest het hart vernieuwd.
Verzoening is... in een liefdesrelatie met God verenigd.

Gedicht, Verzoend met God

Verzoend met God,
Welk heerlijk genot.
Alles is nu in het reine,
Van 't groot tot in het kleine.
Verzoend met allen die geloven,
Al' deez' zegen komt van boven.

Alles is nu in het reine,
Van 't groot tot in het kleine.
'k Wil met allen in de liefde leven,
Hierop richt ik al mijn streven.
Verzoend door Jezus' mid'laarswerk,
Dit vormt de basis van zijn Kerk.

Alles is nu in het reine,
Van 't groot tot in het kleine.
Zonde mag mij niet verleiden,
Zijn Geest zal mij geleiden
'k Wil Hem eeuwig hiervoor danken,
Eén met Hem, één van zijn ranken.